

לחג הפסח

להעריך גם דברים קטנים!

הרב יוסף צבי רימון

בתחילת הסדר אנו אוכלים כרפס. אכילת הכרפס הינה אכילה מועטת מאוד. אולם, לאחר יום שלא מרבים לאכול בו - גם אכילה כזו מקבלת משמעות, וגם אכילה כזו יודעים להעריך!

הנביא אלישע (מלכים ב', ד') מתבקש לסייע לאשת אחד מבני הנביאים, שבעלה מת, והיא לא מצליחה לשלם את חובותיה לנושה, וכעת הוא רוצה לקחת את שני ילדיה לעבדים:

וְאִשָּׁה אֶחָת מִנְשֵׁי בְנֵי הַנְּבִיאִים צָעָקָה אֶל אֱלִישָׁע לֵאמֹר עֲבָדְךָ אִישִׁי מֵת וְאֵתָה יָדַעְתָּ כִּי עֲבָדְךָ הָיָה יָרָא אֶת ה' וְהַנְּשָׂה בָּא לְקַחְתָּ אֶת שְׁנֵי יְלָדָיו לֹא לְעֲבָדִים: וַיֹּאמֶר אֵלָיָה אֱלִישָׁע מָה אַעֲשֶׂה לָךְ הַגִּידִי לִי מִה יֵשׁ לָךְ בְּבֵית וְתֹאמְרִי אֵין לְשִׁפְחָתְךָ כֹּל בְּבֵית כִּי אִם אֶסֹךְ שָׁמָּן:

אלישע שואל את האישה מה יש לה בבית. מדוע הדבר חשוב? מדוע אין הוא עוזר לה מיד? יתרה מזו, בזוהר הקדוש כתוב שאם האישה היתה אומרת שאין לה שום דבר בבית, לא היה מתרחש הנס. מדוע?

הזוהר מסביר שהנביא היה חייב מעט שמן, כיוון שנס לא יכול לחול על ריק, ללא דבר מה לחול עליו. מה משמעות הדבר? באופן פשוט נאמר כי הקב"ה לא רוצה לחולל נסים יש מאין, וישנה עדיפות לשמור עד כמה שניתן על מנהגו וטבעו של העולם, ועל כן חלים הנסים רק על דברים שכבר קיימים בעולם. באופן נוסף ניתן להסביר, כי הקב"ה דורש מהאדם להתאמץ מעט בעצמו, ורק אחר כך הוא מוכן להוסיף עוד ברכה.

אולם, ייתכן להסביר באופן נוסף. כדי שהקב"ה ישרה ברכה במעשה ידיו, **חייב האדם להכיר בדברים הטובים שיש לו**. האדם חייב שיהיה לו אסוך שמן, קטן ככל שיהיה, שהוא יודע להכיר עליו תודה. אם האדם איננו מצליח לראות את הטוב הקיים בו, אי אפשר לתת לו טוב נוסף, כיוון שהוא לא ידע להעריך גם אותו.

אנו חיים בעולם של עושר ושפע רב, ב"ה. לעתים, גם אוכל מכובד וראוי לא תמיד מספק אותנו. ליל הסדר הוא לילה של חינוך. רצונך להיות בן חורין? דע, ששום דבר לא מגיע לך. אתה צריך לעמול על הכול, לא לקבל מתנות חנם, וממילא להעריך כל דבר שאתה מקבל! מי שלא יודע להעריך ולהכיר תודה על דברים קטנים, איננו זכאי לקבל שום דבר, ובוודאי לא דברים גדולים. אדם כזה לא ידע באמת להעריך ולהכיר תודה גם על הדברים הגדולים.

הסדר נפתח באכילת הכרפס - חתיכת ירק פשוטה. לפי הנהוג כיום, מדובר בחתיכה שאף קטנה מכזית. אולם, לאחר יום שלם של אכילה פחותה והכנות מרובות - גם חתיכה כזו היא בעלת משמעות. נלמד להעריך גם כרפס, גם דבר מזערי וקטן. **שום דבר שאנו מקבלים בעולם איננו מובן מאליו - על הכול אנחנו צריכים להכיר תודה לקב"ה!**